

Корпоративні права, як об'єкт обліку доцільно розглядати в трьох етапах життєвого циклу:

1. Первинна емісія або розміщення корпоративних прав (випуск акцій акціонерного товариства та формування статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю)

2. Рух корпоративних прав після емісії(операції, що проводяться між емітентами корпоративних прав, їх власниками та третіми особами, а також взаємовідносини емітентів і власників)

3. Погашення корпоративних прав в процесі господарської діяльності.

З огляду на вищезазначене, вважаємо за доцільне розглянути операції та об'єкти обліку корпоративних прав крізь призму позиції емітента та власника (інвестора) корпоративних прав (рис.1).

Отже, об'єкти бухгалтерського обліку є важливою складовою системи обліку. Від обліку корпоративних прав істотно залежать ефективність функціонування підприємства та його конкурентоспроможність, тому визначення та їх облік є однією з найважливіших ланок бухгалтерського обліку.

Враховуючи викладене вище, зробимо висновок, що корпоративні права в якій би формі вони не були виражені є специфічним об'єктом бухгалтерського обліку з певними особливостями, якими вони наділені чинним законодавством з метою їх захисту та більш безпечного обігу.

Література:

1. Гура Н.О. Бухгалтерський облік як наука, його принципи, предмет та об'єкти [Текст] / Н. Гура // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 6. – С. 3-8.

2. Спасибо-Фатєєва І. Поняття майна, майнових та корпоративних прав як об'єктів права власності [Текст] / І. Спасибо-Фатєєва // Українське комерційне право. — 2004. — № 5. — С. 9-18.

3. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : навчальний посібник / Швець В. Г. — К. : Знання, 2004. – 447с.

4. Господарський кодекс України : [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page5>

УДК 657.1

Пилипенко Л.М.,

к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»

ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ БАЗИС ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Кризові явища у глобальній економіці актуалізували дискусію серед науковців і експертів щодо якості інформаційного забезпечення управління як окремими суб'єктами, так і економікою загалом. Публічна фінансова звітність компаній має ряд недоліків, пов'язаних зокрема із заниженням вартості інтелектуальних активів і капіталу, необ'єктивним поданням інформації про резерви майна і капіталу, методологічним дуалізмом оцінювання активів тощо.

Ці та інші недоліки значною мірою викривлюють вартість капіталу компанії, репрезентовану фінансовою звітністю. Проте, саме вартість капіталу, на нашу думку, виражає основну інформаційну потребу користувачів звітності, хоча концептуальна основа фінансової звітності безпосередньо вказує, що «фінансові звіти загального призначення не призначені для того, щоб показати вартість суб'єкта господарювання, який звітує».

Отже, публічна фінансова звітність компанії, в першу чергу, повинна відображати вартість капіталу, котрий має бути вимірником її економічного потенціалу. З урахуванням цієї наукової гіпотези, фінансова звітність є інформаційною інтерпретацією вартості та структури капіталу компанії. Фундаментальною основою фінансової звітності, зорієнтованої на капітал, є базові концепції збереження капіталу підприємства – фінансова та фізична. За оцінками деяких експертів, формат сучасної фінансової звітності побудований на компромісі цих концепцій.

Динаміку капіталу підприємства відображає його прибуток, який з економічної точки зору репрезентує додаткову вартість вкладеного капіталу. Тому звітність повинна будуватись і з урахуванням облікових концепцій прибутку, до найпоширеніших з яких належать теорія власника, теорія господарської одиниці, теорія залишкового капіталу, теорія підприємства, теорія фонду тощо [1].

Крім капіталу, стейкхолдерів компаній цікавлять і інші фінансові та нефінансові результати діяльності. Еволюцію інформаційних запитів користувачів звітності можна простежити на порівнянні положень балансових теорій – статичної, динамічної, органічної та економетричної, що стали фундаментальним базисом побудови формату звітності.

Нефінансові аспекти функціонування компаній репрезентуються соціальними й екологічними показниками, згрупованими у нефінансовій компоненті публічної звітності, концептуальною основою розроблення якої є Концепція сталого розвитку і, певною мірою, Концепція постіндустріального суспільства.

Аналіз змістового наповнення вказаних фундаментальних концепцій свідчить про наявність певних протиріч і суперечностей між ними, котрі і зумовлюють компромісний характер побудови формату звітності. Наслідками таких компромісів є методологічні проблеми бухгалтерського обліку, як от проблема дуалізму в оцінюванні активів. Тому не зважаючи на доволі «широкий» фундаментальний базис, фінансовій звітності характерні чимало недоліків, зумовлених теоретико-методологічними чинниками.

З іншого боку, умови сучасного розвитку економіки, такі як глобальна інтегрованість, інформаційно-інтелектуальна спрямованість, динамічність, корпоративний характер організаційного розвитку, перебування під істотним впливом великого бізнесу тощо, зумовлюють додаткові вимоги щодо наповнення публічної звітності та її верифікації, задовольнити які розвитком положень існуючого фундаментального теоретико-методологічного базису поки-що не вдалося, що визначає актуальність і напрями подальших наукових досліджень в означеній предметній сфері.

Література

1. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: Пер. с англ. / Под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 576 с.

УДК 657

Починок Н.В.,

к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільського національного економічного університету

ЗАРОБІТНА ПЛАТА ПРАЦІВНИКІВ ЗА ПРАВИЛАМИ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Індикатором розвиненої економіки є рівень життя населення, що прямо залежить від доходів громадян у вигляді заробітної плати, вартості їхньої праці. Остання є не лише показником доходності окремого працівника, але й показником, що формує витрати суб'єктів господарювання, а відтак і вартість виготовленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг).

За даними міжнародних статистичних спостережень середні погодинні витрати на робочу силу і структура затрат на оплату праці суттєво різняться між державами-членами ЄС. Так, у 2010 році погодинні витрати на робочу силу варіювалися від 38,4 євро в Данії та 37,7 євро в Бельгії до 3,1 євро в Болгарії та 4,2 євро в Румунії (визначення вартості праці та її складових проводиться раз на чотири роки відповідно до Міжнародної стандартної класифікації вартості праці, рекомендованої Міжнародною конференцією зі статистики праці). Що стосується структури витрат на оплату праці, то найвищий відсоток прямих витрат на оплату праці (пряма заробітна плата і оклади, оплата за невідпрацьований час, преміальні і грошові винагороди, заробітна плата в натуральній формі, пільги, послуги, допомоги в натуральній і грошовій формах), виділених на заробітну плату (92,1%) зафіксовано в Мальті, наступна за рейтингом – Данія (87,2%), Люксембург (85,9%), Велика Британія (85,5%), Кіпр (84,8%), в той час як у Швеції, Франції та Бельгії приблизно дві третини від загального числа витрат на оплату праці віднесено до заробітної плати, а одна третина витрат на оплату праці покриває відповідні внески на соціальне страхування та інші витрати на оплату праці, що сплачуються роботодавцем [1, 161].

Вітчизняні ж суб'єкти господарювання відповідно до чинного законодавства повинні сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірі від 36,76% до 49,7% від суми нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати залежно від класу професійного ризику виробництва, до яких віднесено платників єдиного внеску, з урахуванням видів їх економічної діяльності. Окрім того, нарахована заробітна плата працівників є базою для проведення